

NEVÄDZA

ROČNÍK IV.

ČÍSLO 1

NOVEMBER 2015

OBSAH

❖ Príhovor	2
❖ Zo života školy	3
❖ Zažili sme.....	12
❖ Eko okienko	21
❖ Logopedické okienko	24
❖ Kuchárske okienko	26
❖ Ľudové zvyky a tradície	31
❖ Z každého rožku trošku	36

Milí čitatelia,

dostáva sa vám do rúk prvé číslo školského časopisu Nevädza v školskom roku 2015/2016. Nájdete tu veľa zaujímavých vecí zo života školy a priblížime vám, čo všetko sme doteraz spolu zažili. Nezabudli sme ani na pravidelnú rubriku Eko okienko, recepty a zábavnú časť pre deti.

Dúfam, že s časopisom budete spokojní a bude sa vám páčiť. Zároveň ďakujeme všetkým prispievateľom a prajeme vám príjemnú zábavu pri čítaní.

redakcia

Zo života školy

Šikovné ruky detí z ŠKD - I. oddelenie

Predstavujeme vám ukážky prác žiakov zo školského klubu detí, ktoré vytvorili od začiatku školského roka.

Asi najviac sa deti vyšantili pri netradičnej technike (zapúšťanie vodových farieb do cukru, čím vznikla zaujímavá a pestrá paleta farieb ovocia).

Potulkami po jesennej prírode sme si nazbierali jesenné plody - gaštany, šípky, ktoré nám slúžili ako veľmi dobrý materiál na výrobu rôznych postavičiek a zvieratiek.

Kresbu sme ozvláštnili aj kombináciou listov rôznych farieb a tvarov, ktoré sme zozbierali tiež v rámci vychádzky pri pozorovaní jesennej prírody.

Veľmi kreatívne a zároveň zaujímavé bol pečiatkovanie - ako pečiatky nám poslúžili nakrájané zemiaky a jabĺčka, ktoré sme natreli farbou a pečiatkovaním sme vytvorili krásny strom - jabloň.

Nevädza

Keďže jeseň je aj obdobím zberu hrozna a vinobrania, rozhodli sme sa vyrobiť si strapec hrozna netradičným spôsobom - pečiatkovaním korkovými zátkami.

Na precvičovanie jemnej motoriky sme si z plastelíny vymodelovali ovocie, ktoré nájdeme u nás v záhrade na jeseň - jablko, hruška, hrozno, slivky. Pri modelovaní sme si zaspievali a zarecitovali známe pesničky a básničky o ovocí, napr. Spadla hruška zelená..., Červené jablíčko...

Yveta Šuleková

vychovateľka v ŠKD - I. oddelenie

ŠKOLSKÝ KLUB DETÍ - II. oddelenie - ako sa tam máme, ako sa nám v školskom klube darí...

Školský klub detí II. oddelenia navštevuje spolu deväť žiakov. Máme jednu pani vychovateľku a dve, tri pani asistentky podľa potreby. Detského kamaráta si nájdeme, sme vo veku od 6 do 15 rokov.

V našom školskom klube si každý nájde priestor na to, aby sa mohol prejaviť, robiť, čo ho baví, oddýchnuť si, zahrať sa alebo vytvoriť niečo zaujímavé. Popritom si často nájdeme čas aj na písanie domácich úloh, aby sme doma mali školských povinností menej. Školský klub je miesto, kde oddychujeme, rekreujeme sa, zabávame sa, učíme sa sebaobsluhy, hygieny, ale aj novým, zaujímavým veciam.

Náš deň v školskom klube začína obedom v jedálni, aby sme načerpali novú energiu po náročnom vyučovaní. Potom máme čas poobedného spánku a oddychu. Komu sa nechce spať, oddychuje napríklad pri skladaní puzzle, navliekaní korálok alebo omaľovánke. Kto chce, môže si začať písať domáce úlohy. Po poobednom odpočinku zjeme sladký olovrant, ktorý nám

Nevädza

schovali v školských taškách rodičia. Na začiatku šk. roku, keď bolo krásne, slnečné babie leto, sme po olovranke každý deň chodili na školský dvor, kde sme šantili na školských preliezkach, hrali loptové hry alebo jazdili na školskom bicykli a trojkolke.

Keď sa blíži zima a nie sme na školskom dvore, tvoríme v našom školskom klube :o). Radi pri tom počúvame detské pesničky a rozprávky. Niekedy si aj veľmi radi zatancujeme. Tu sú ukážky našich jesenných výtvarných prác:

1. Vyrábali sme slimáčikov z plastelíny a gaštanov, ktoré sme poctivo zozbierali na školskom dvore.

2. Šarkany, ktoré sme vystrihovali a maľovali prstami temperovými farbami.
3. Otláčali sme jesenné listy a vytvárali z nich mandaly.

4. Vyrábali sme vlastné strapce hrozna lepením malých krúžkov z farebného papiera.

Nevädza

5. Spravili sme si aj tekvice z papierových tanierikov.

6. Maľovali sme jesenné motívy klovatinou a potom farebnými kriedami.

7. Z roliek toaletného papiera sme si vyrobili líšky, ale aj hrnčeky s veselými bodkami.

8. A keďže sa blíži zima a tešíme sa na stavanie snehuliakov, niekoľkých sme si už namaľovali.

V našom školskom klube radi trávim svoj čas a niekedy sa nám po príchode rodičov ani nechce domov...

Nora Túblová

vychovávateľka v ŠKD - II. oddelenie

Školské divadielko

V októbri k nám zavítalo bábkové divadlo a všetky deti boli plné očakávaní. Divadielko bolo určené pre prvý stupeň a druhý stupeň sa učil všetky hodiny. Ale ešte skôr, než začalo divadielko, som všetkým zahrála na flaute spolu s Róbertom Keszéghom a pánom učiteľom, ktorý hral na gitare. Mali sme aj trému, ale nejako sme to dali. Všetkým sa páčilo, čo sme hrali, nikto nič zlé na nás nepovedal, ešte aj pani riaditeľka nás chválila ako to vieme a že nás prihlási do súťaže.

Divadielko sa mi veľmi páčilo, bolo to veľmi pekné a zvlášť tým, že bolo bábkové. Je to krajšie ako nejaké iné. Bola som tam, pokiaľ neskončila druhá hodina. Veľmi rada si takéto predstavenie zopakujem, aj som sa zasmiala, bolo to zábavné.

Kamile a Braňovi d'akuje

Michaela Pavlíková

MLADÍ HUDOBNÍCI

Dôkaz o tom, že naši žiaci z našej školy sú veľmi šikovní podali 28.10.2015 na vystúpení pred vd'ačným publikom prvého stupňa. Žiaci Michaela Pavlíková a Róbert Keszégh sa po prvý krát predstavili hrou na zobcových flautách s doprovodom na gitare p. uč. Ondreja Urbana.

Zahráli tri slovenské ľudové piesne a hneď podali vynikajúci výkon odmenený potleskom.

Chceme naučiť žiakov na hodinách hudobnej výchovy, že pasívne počúvať hudbu nie je všetko. Pretože, ak sám nehráte na nejaký hudobný nástroj, nemôžete plne vychutnať všetko, čo vám môže hudba poskytnúť. Aj keď sa nenaučíte nič iné ako mechanizmus hry na dajaký nástroj, zistíte, že ste urobili veľký krok k tomu, aby ste porozumeli tomu, čo vám chce skladateľ povedať.

„Nebud'te smutní, ak neviete hrať tak, ako by ste si priali - lebo tým, že ste sa naučili dačo z umenia výkonných umelcov, vychovávate zo seba vnímavého príslušníka poslucháčskej obce.“

Už dávno sú za nami časy, keď sa pokladalo za hlúposť, ak sa chlapec alebo dievča učili hudbu. Dnes sa uznáva, že je to dobré cvičenie na to, aby sa koordinoval mozog a svaly a aby sa rozvinul zmysel pre rytmus.

Zobcové flauty, hrou na tento dychový nástroj, poskytujú zlepšenie, skvalitnenie dýchania žiakov, podobne ako napr. joga.

Nevädza

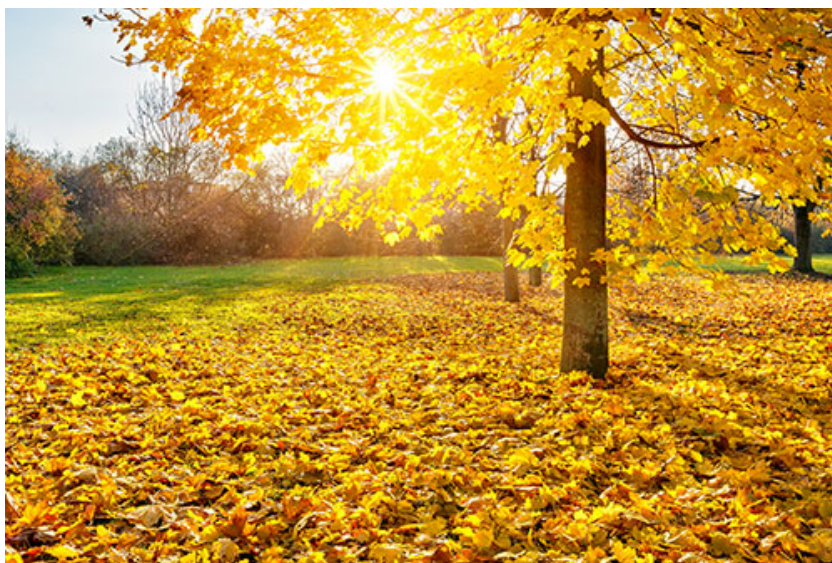
Veríme, že žiaci vytrvajú v cvičení a, že sa ešte predstavia na rôznych vystúpeniach.

Ondrej Urban

„JESEŇ PANI BOHATÁ,
FARBÍ STROMY DO ZLATA.“

A je to naozaj tak.

Tak ako to už býva každý rok, aj teraz leto skončilo a po teplých a slnečných dňoch sa opäť k slovu prihlásila jeseň. S jej príchodom sa mení celá príroda okolo nás. Jeseň je jedno z tých najkrajších, najúžasnejších a najfarebnejších období roka.

Nevädza

Zo stromov padajú pestrofarebné listy, až to vyzerá ako vo farebnej rozprávke.

Čarovná jeseň vnáša do našich sŕdc akýsi zvláštny pocit pokoja, pohody a lásky.

Nie všetci ľudia majú jeseň radi, ale aj toto ročné obdobie je nesmierne dôležité.

O tom ako sa dá spríjemniť toto obdobie, častokrát plné dažďa, hmly a začínajúcej zimy, sme sa pokúsili v tvorivých dielňach. Všetky triedy pripravili nápadité výrobky, ktoré sme si mohli pozrieť vo vstupnej chodbe. Dokázali sme, že máme všetci veľký talent.

Krásne jesenné a farebné dni vám želajú žiaci z II.B triedy

Katka, Lucka, Christián, Áron, Edo, Kevin

a pani učiteľka Mirka Klokočová

Zo života našej triedy

Milí naši priatelia, spolužiaci, pani učiteľky.

Dovoľte aby sme sa vám predstavili.

Sme žiaci I.B triedy.

Našu partiu tvoria budúci školáci Denisko, Borisko, prváci Silvinka, Daliborko, Maruška, a máme aj jednu druháčku Kristínku. Všetci sme skvelí kamaráti a všetci veľmi radi chodíme do školy.

Každý deň sa tešíme na nové prekvapenia.

S pani učiteľkou sme už podnikli výlet na detské ihrisko, zoo, zbierali sme listu v parku, piekli sme chutný koláčik.

Tešíme sa na sánkovačku a gul'ovačku.

Ivana Fábryová

Zažili sme...

Návšteva ZOO

V jeden pekný septembrový deň sme sa spoločne so šiestakmi vybrali navštíviť bratislavskú zoologickú záhradu. Na návštevu ZOO sme sa vopred pripravili a vzorne sme priniesli so sebou vstupné - mrkvy pre zvieratká.

So záujmom sme si popozerali terárium, pavilón šeliem, pavilón opíc. Pristavili sme sa pri medveďovi, obdivovali sme majestátne žirafy, zebry a najmä ich mláďatká. No najviac nás zaujali milé, hravé surikaty. Videli sme ryby, plazy, vtáky a cicavce.

V bratislavskej zoologickej záhrade žije 176 druhov zvierat. Niektoré živočíchy boli pre nás úplne neznáme, o mnohých z nich sme získali nové poznatky. Dozvedeli sme sa, ako sa volajú a kde žijú.

Samozrejme sme navštívili aj DinoPark. Hneď pri vstupe nás víta zvláštny ihličnatý strom pochádzajúci z obdobia druhohôr - Wollemi Pine. Na Zemi žije viac ako 65 miliónov rokov, no vo voľnej prírode v súčasnosti rastie len na jednom mieste v Austrálii sto dospelých jedincov týchto vzácných stromov.

V DinoParku je priamo v lesnom prostredí umiestnených takmer 50 mohutných modelov dinosaurov v životnej veľkosti, ktoré sú ozvučené a niektoré z nich aj robotické. Medzi najzaujímavejšie modely patria Allosaurus, Diplodocus alebo Tyrannosaurus rex. Celkovo sa v DinoParku nachádza viac než 20 scén, zasadených do prostredia, pripomínajúceho druhohornú prírodu. Súčasťou expozície je detské paleontologické ihrisko s ukrytou kostrou pravekého tvora, náučný chodník a 3D kino. V DinoParku sa nám veľmi páčilo aj 3D kino s unikátnym panoramatickým filmom Kronosaurus. V zoologickej záhrade sa nám veľmi páčilo a prežili sme príjemný deň.

VIII.A trieda

Bienále ilustrácií Bratislava

V jeden pekný októbrový deň sme sa vybrali do mesta, do Domu umenia na svetoznámu výstavu Bienále ilustrácií Bratislava, ktorá má skratku BIB. Pred odchodom sme sa porozprávali o tom, kto je vlastne ilustrátor. Dozvedeli sme sa, že je to človek, ktorý si prečíta knižku a nakreslí k nej obrázky. No a na tieto obrázky a knižky sme sa boli pozrieť.

BIB sa uskutočňuje raz za dva roky. Tento rok bol jubilejný 25. ročník, na ktorom sa zúčastnilo až 50 krajín z celého sveta. Všimli sme si aj ocenenia jednotlivých autorov - Zlaté jablko, Zlatú plaketu a hlavnú cenu - Grand Prix. Túto hlavnú cenu získala výtvarníčka z Veľkej Británie. Cenu detskej poroty získal ilustrátor z Holandska.

Výstava sa nám veľmi páčila, pretože sme si knihy mohli chytiť a popozerať. Zaujali nás nielen obrázky, ale aj knihy s písmenami, ktoré sme nevedeli prečítať.

Po príchode do školy sa aj z nás stali ilustrátori.

VII. trieda

Nevädza

Na výstavu prehliadky originálov ilustrácií kníh pre deti sa boli pozrieť aj žiaci c-variantových tried. Videli originál ilustrácie a tiež si samotné ilustrácie mohli nájsť vo výtlačkoch detských kníh.

Katarína Jancurová

Návšteva v odbornom učilišti na Kocel'ovej ulici v Bratislave

V piatok 6.11.2015 sme s našimi ôsmakmi a deviatakmi navštívili Strednú odbornú školu pre žiakov so sluchovým postihnutím s celoslovenskou pôsobnosťou v Bratislave na Kocel'ovej ulici. Nakoľko je už najvyšší čas, aby sa hlavne deviataci rozhodli, kam ďalej, myslím, že im táto exkurzia pomohla objaviť nové obzory vo svojom ďalšom vzdelávaní.

Táto škola vzdeláva hlavne sluchovo postihnutú mládež a poskytuje jej vzdelanie takými metódami, aby žiaci napriek sluchovému postihnutiu pochopili aj náročné učivo a dokázali sa zaradiť do spoločnosti. Ale vzdelávanie je určené aj pre žiakov s ďalšími výchovno-vzdelávacími potrebami, t.j. žiakov, ktorí z rôznych dôvodov vyžadujú pomalšie tempo pri vyučovaní.

Odborné učilište je pre žiakov zo ŠZŠ a ponúka 3 učebné odbory:

- **spracúvanie dreva - čalúnenie nábytku**
- **poľnohospodárska výroba - záhradník: kvetinár, zeleninár, sadovník**
- **polygrafická výroba - knižárne a kartonáž.**

Dĺžka prípravy je 3 roky a spôsobom ukončenia je záverečná skúška, na základe ktorej žiak dostane výučný list.

Škola teda ponúka širokú škálu odborov od náročných až po menej náročné (elektrotechnické, strojárské, ekonomické, umelecké, záhradnícke, krajčírské, knižárske, čalúnnické a kadernícke). Absolventi sa môžu uplatniť v rôznych oblastiach hospodárstva. Počas školského roku dokonca využíva aj široká verejnosť služby v ich odboroch.

V našom školskom časopise vám okrem informácií o štúdiu na tomto odbornom učilišti prinášame aj zopár fotografií s výrobkami jej šikovných študentov.

Nevädza

Vaši deviataci s p. uč. Adámkovou

Nevädza

Exkurzia

Dňa 18.11.2015 sme sa spoločne vybrali na školský výlet určený pre žiakov 4.-9.ročníka do Elektrárne Piešťany a Planetária a hvezdárne Hlohovec.

Ráno o 8.00 hod. nás pri škole čakal autobus, ktorým sme sa vybrali do Piešťan. Navštívili sme starú Elektráreň z roku 1906 (má pôvodný názov - preto sa nám zdá, že je to nespisovné). Tu nás čakali príjemní lektori, ktorí nám nielen ukázali priestory Elektrárne, ale nám aj zaujímavou formou priblížili tému: ENERGIA.

- Mali sme možnosť sami vyrobiť si energiu a spustiť tak starodávny gramofón, či uvariť vodu vo varnej kanvici.
- Krátkym kvízom na tabletoch sme sa dozvedeli, na aké denné činnosti je potrebná energia, a ktoré bežné veci nášho každodenného života sú z pohľadu potreby energie výhodnejšie.

- Dozvedeli sme sa tiež aké rôzne elektrárne existujú a aké je ich zastúpenie na Slovensku. Mapa Slovenska s rozsvietenými diódami rôznych farieb zaujala všetkých.

Nevädza

Po krátkom občerstvení sme sa ponáhľali ďalej a to do Planetária v Hlohovci. Tu nám pani lektorka programom „Fantastická cesta“ priblížila celú našu slnečnú sústavu. Nasadli sme do pomyselnéj rakety a prechádzali sme sa vesmírom od planéty k planéte. Navštívili sme aj naše Slniečko a Mesiac. Po bezpečnom pristátí nám ešte pani lektorka ukázala na našej hviezdnej oblohe rôzne súhvezdia - kde a ako sú zobrazené a ako si ich môžeme aj my na oblohe ľahko vyhládať.

Potom sme už nasadli opäť do autobusu, ktorý nás priviezol späť do Bratislavy a pri škole sme ukončili náš pekný deň. Myslím, že sme nielen strávili zaujímavý deň, ale že sme sa všetci niečo spoločne dozvedeli a naučili.

Vaša pani riaditeľ'ka

Eko okienko

Čo je nové v našej Zelenej škole

Čo bolo?

V minulom školskom roku sme opäť po dvoch rokoch získali certifikát Zelenej školy. Úspešne sme tak ukončili obdobie prioritnej témy - odpady. Slávnostná certifikácia sa konala 9. októbra 2015 v Piešťanskej elektrárni. Ocenenie za školu prevzala naša pani riaditeľka. Piešťany však navštívili aj naše dve žiačky - Majka Bodóová /8. roč./ a Miška Pavlíková /9. roč./. Spolu s pani učiteľkami Bottovou a Klokočovou sa zúčastnili zaujímavých workshopov a prehliadky starej elektrárne.

Čo bude ?

V tomto a v budúcom školskom roku nás čaká nová téma. Bude to ENERGIA. V rámci tejto témy sa môžete tešiť na mnoho atraktívnych akcií, ktoré sme pre nás všetkých pripravili. Budeme pátrať po tom, čo energia vlastne znamená, ako vzniká, načo ju využívame a prečo ňou treba aj šetriť. Náš plán bude zverejnený na nástenke Zelenej školy vo vstupnom vestibule.

Nevädza

A toto je náš akčný tím:

Kolégium Zelenej školy

na školský rok 2015/2016

Koordinátor:

PaedDr. Lucia Bottová

Učítelia:

PaedDr. Gabriela Chudá

PaedDr. Miroslava Klokočová

PaedDr. Ol'ga Mištinová

Žiaci:

Anna Stojková /8.roč./

Vanesa Tankóová /8.roč./

Mária Bodóová /8.roč./

Terézia Szirtlová /6.roč./

Miestny úrad Ružinov: *Ing. Ružena Ciglianová*

Školník: *Peter Litvák*

Rodič: *Gabriela Bednárová*

Tešíme sa na vzájomnú spoluprácu a mnoho nových zážitkov.

Kolégium Zelenej školy

Logopedické okienko

Nevädza

Aký? Aká? Aké?

Pokúste sa jedným slovom povedať, aká je vec na obrázku (pomôcka: z čoho je vyrobená?)

Napr:

Koník je z dreva. Aký je? **DREVENÝ**.

Pohár je zo skla. Aký je? **SKLENENÝ**.

Lekvár je zo sliviek. Aký je? **SLIVKOVÝ**.

Správne odpovede: **drevený** koník, **sklenený** pohár, **kamenné** sochy, **kožená** kabelka, **papierové** vreckovky, **hlinená** misa, **železná** brána, **slivkový** lekvár, **pieskový** hrad, **slnéčné** lúče, **plastová** lyžička, **tehlový** múr;

Ivana Irová
logopedička

Kuchárske okienko

Lievance s makom a kokosom

Potrebujeeme tieto suroviny:

- 2 banány
- 1 a pol šálky celozrnnej múky
- 2 polievkové lyžice kokosu
- 1 polievkovú lyžicu maku
- 2 vajcia
- 1 šálku mlieka
- trocha masla
- 50 gramov horkej čokolády

1. V miske vidličkou roztlačíme 2 banány.

2. K banánom pridáme vajcia a zamiešame.

3. Do misky ďalej nasypeme múku, kokos, mak. Pomiešame. Pridáme postupne mlieko a stále miešame.

Nevädza

4. Panvicu dáme zohriať na sporák.
Na panvicu dáme trocha masla.
Maslo necháme roztopiť.
Cesto dáme lyžicou na panvicu a opekáme
lievance z oboch strán.

5. Lievance sú hotové, keď majú hnedú farbu.

6. Do malého hrnca nalámeme horkú čokoládu.
Do čokolády pridáme aj trocha masla.

7. Čokoládu dáme roztopiť na sporák.
STÁLE MIEŠAME!
Keď sa čokoláda roztopí, je hotová.

8. Lievance ozdobíme čokoládou a podávame.

Dobrú chuť vám praje 1.A

Jesenné maškrtenie

Jeseň je veľmi pekné ročné obdobie. Svet okolo nás hrá rôznymi farbami. Radi chodíme na prechádzky mestom i prírodou. Do školy si z nich nosíme listy, ktoré sú rôzne sfarbené a vyrábame z nich pekné obrázky.

Tešíme sa tiež na ovocie, ktoré dozrieva v záhradkách a v škole sa učíme o jeho uskladňovaní a konzervovaní.

Keďže ovocie máme veľmi radi, rozhodli sme sa, že si na hodine pracovného vyučovania s pani učiteľkou upečieme

rýchly a chutný koláčik.

Išlo nám to výborne. Vajíčka sme vyšľahali s cukrom a zmiešali s múkou, práškom do pečiva, olejom a mliekom. Všetko sme vyliali na vymastený a múkou vysypaný plech. Na vrch sme poukladali kúsky ovocia a potom už len čakali, kedy sa koláčik upečie.

Po pol hodine bol koláčik

hotový. Pekne sme ho nakrájali a poukladali na tanieri. Bolo ho naozaj dosť veľa, tak sme ponúkli aj kamarátov z iných tried.

Bol to super nápad, určite si to ešte niekedy zopakujeme.

Vaši štvrtáci a piatáci z V.A

Medovníčky

1kg hladká múka, 4 celé vajcia vyšľahať, 1 Hera, 250g medu - tekutý teplý, 400g práškového cukru, 2 kávové lyžičky mletej škorice, 2 kávové lyžičky sódy bikarbóny.

Do preosiatej múky a cukru pridáme vyšľahané celé vajička, tekutý med, Heru, mletú škoricu a sódu bikarbónu. Všetky ingrediencie zmiešame a vypracujeme cesto. Na múkou posypanej doske vyvalkáme cesto cca 4mm hrubé a vykrajujeme vianočné tvary. Vykrojené medovníčky pred pečením potrieme vyšľahaným vajítkom, ozdobíme mandľou, orechom...

Ak chceme medovníčky zdobiť polevou, nepotierame ich vajítkom. Pečieme na vymastenom plechu pri teplote 200 °C. Na dosiahnutie lesku potrieme medovníčky vajítkom aj po upečení.

Bielková poleva:

250g cukru, 1 bielko, solamyl, citrónová šťava

Z jedného bielka odstránime pútko (stvrdnutejšia časť v bielku). Vyšľaháme ho do tuha. Do misky si 2x preosejeme cca 250g práškového cukru a zmiešame s vyšľahaným bielkom. Pridáme pár kvapiek citrónovej šťavy a 1 lyžičku solamylu. Vznikne tuhšia poleva, na tekutejšiu polevu pridáme zopár kvapiek citrónu.

Katarína Jancurová

L'udové zvyky a tradície

Stridžie dni

Dni sa nezadržateľne krátia, blíži sa skutočný príchod zimy a s ňou i najkratší deň v roku, zimný slnovrat.

Odpradávná bol koniec jesene a začiatok zimy, keď sa noci výrazne predlžovali na úkor denného svetla, považovaný za čas, v ktorom nadobúda prevahu zlo nad dobrom. Toto vyvolávalo v našich predkoch predstavy o nadvláde nepriaznivých síl, pred ktorými bolo potrebné chrániť celé hospodárstvo. Na ochranu pred zlom preto obyvatelia dedín vykonávali rôzne magické úkony s použitím cesnaku, kríža a svätenej vody.

Zvýšená aktivita nepriaznivých síl sa viazala hlavne na „stridžie dni“, ktoré začínali na Katarínu (25.11.) a končili v deň zimného slnovratu, na Tomáša (21.12.).

Zlé sily, reprezentované strigami, sa k slovu hlásia vraj práve v dňoch :

- ❖ Katarína - 25.11.
- ❖ Ondrej - 30.11.
- ❖ Barbora - 4.12.
- ❖ Mikuláš- 6.12.
- ❖ Lucia- 13.12.
- ❖ Tomáš- 21.12.

Katarína - 25.november

V ľudových predstavách sa chápal deň Kataríny ako prvý stridží deň, začiatok zimy.

Nevädza

- ❖ Podľa tradície ľudia v tento deň jedli cesnak a robili ním kríže na dverách, aby boli chránení pred strigami.
- ❖ Na Katarínu by nemala prísť na návštevu ako prvá žena, inak budú v dome celý rok rozbíjať taniere.
- ❖ Na Katarínu bolo zakázané šiť, aby sa vraj ženám "nezbierali" prsty.
- ❖ Keď vošiel do domu muž v kožuchu, znamenalo to chorobu.

Ondrej- 30. novembra - bol ďalším zo stridžích dní

Bol jedným z najznámejších a zvykmi najbohatších dní v roku, najmä pre dievčatá. Tento deň sa spájal predovšetkým s veštami, týkajúcimi sa vydaja.

- ❖ K bežným rituálom patrilo varenie halušiek s lístočkami. Prvú halušku, ktorá vyplávala z vriacej vody, dievča vybralo rukou a na lístočku si prečítalo meno budúceho muža. Múka aj voda museli byť kradnuté.
- ❖ Na Ondreja bolo zakázané priať - aby sa vraj vlk nezmotal do stáda oviec.
- ❖ Iným vešteckým úkonom bolo liatie olova cez ucho kľúča. Olovo sa roztopilo nad ohňom a lialo do misky s vodou.

Pritom odriekali:

„Ondreju, Ondreju, tebe olovo lejú.

Dajže nám Ondreju znati,

S kým ja budem pred oltárom státi.“

Podľa tvaru stuhnutej masy dievčence hádali, aké povolanie bude mať ich budúci manžel.

- ❖ Tiež po zotmení vychádzali dievčatá von, kde pokračovali ďalšie rituály - trasenie plotov. A čakali, z ktorej strany zabreše pes. Z tej strany dediny mali mať potom muža.

Nevädza

Sprevádzali ho nasledovné texty:

*„Plote, plote trasiem ťa,
svätý Ondrej prosím ťa,
daj mi tejto noci znať,
s kým ja budem pri oltári stáť.“*

Alebo najskôr odriekali veršík, potom trikrát zatriasli plotom a museli si zapamätať, s kým sa im snívalo.

Barbora- 4. decembra

- ❖ Ďalším stridžím dňom bola Barbora, vtedy chodili dievčatá „Barborky“, v bielom odeve a pomúčenou tvárou, s husími perami „vymetať“ nečisté sily z domácností, podobne ako na Luciu.

- ❖ Dodnes sa zachoval zvyk rezať v tento deň vetvičky čerešní, ktoré vo váze rozkvitli presne na Štedrý deň.

Mikuláš - 6. decembra

Mikuláš je v súčasnosti asi najznámejším zo stridžích dní. Tento deň má tradíciu ešte v pohanských sviatkoch.

Nevädza

Dievky, ktoré nestihli čarovať na Ondreja, mali možnosť ešte na Mikuláša: „*Mikulášku, môj milý, daj mi muža v tej chvíli.
Aký bude, taký bude, len nech navždy môj bude.*“

Lucia - 13. decembra

- ❖ Na Luciu chodili do domov dievčatá oblečené v bielom a mali tvár natretú múkou. Nič nehovorili, aby ich ľudia nespoznali. Mali vedro s vápnom a husacie krídla. Vápnom čistili domácnosť a husacími krídlami ometali pavučiny.

- ❖ Muž, ktorý začal na Luciu s výrobou dreveného stolčeka bez použitia klinev, kladiva a na polnočnej svätej omši na ňom sedel, uvidel pri oltári všetky dedinské strigy.

Tomáš - 21. decembra

Vyvrcholením stridžích dní bol deň zimného slnovratu - na Tomáša.

- ❖ V to ráno chodili vinšovníci a prvého kto vošiel v tento deň do domu pohostili.
Na Tomáša musela byť čistá vybielená izba, aby choroby nemali prístup do domu.
- ❖ V tento deň vyťali stromček, ktorý potom ozdobovali na Vianoce.

VIII.B trieda

Z každého rožku trošku

Nevädza

Nájdi 10 rozdielov

Nevädza

Zdroj: <http://casprezeny.azet.sk/clanok/105533/oci-mami-podme-sa-hrat-vesele-tipy-ako-si-uzit-sviatocnu-pohodu>

BÁSNIČKY O ABECEDĚ - 1. časť

A, a

A - písmeno pre teba,
anjel letí do neba.
Anička mu zamávala,
ako mak sa oňho bála.
Keď obletí svet,
vráti sa k nej späť.

B, b

Bl'acia ovce za rána,
bača pečie barana,
babke tečú slinky
na kus baraninky.

Mária Barancová

Vianočné želanie

Sneh pokrýl kraj bielou perinou.
Mráz a ľad prebehol každou dolinou.
Tma sa vliala do ulíc a komínov.
Oheň zažal piecky, sviečky, okná domovov.
A malý chlapec si zaželal:
Aby uvidel hviezdy v snehu, na srdiečku
pocítil nehu, aby vločka poštekľila ho
na nose, aby už boli krásne Vianoce!

Aj ja vám prajem milé kolegyně a kolegovia, a pravdaže aj vám milí žiaci, tie najláskavejšie Vianoce v roku 2015.

Zuzana Vítková

Kontakt

E-mail: zuzana.plesnikova@gmail.com

Internetová stránka: <http://www.szsnevadzova.eu>

Kopírovanie a preberanie článkov je možné len so súhlasom redakcie.

Redakcia si vyhradzuje právo príspevky krátiť a jazykovo upravovať.

Vydáva Špeciálna základná škola s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským,
Nevädzova 3, 821 01, Bratislava 2.

Redakcia: Mgr. Zuzana Plesníková, Michaela Pavlíková, Adela Hronová

Nepredajné!